

Халăх медицина

ОЛИВА ÇĂВĔПЕ

Çак процедура хыççан шăннипе пулнă кирек мёнле чир те, ангина та иртме кирлĕ. 3 литр шыва вĕретмелле, унта 1 апат кашăкё олива çăвё ямалла. Кастрюле хăвăr тёле лартмалла та пуç сийён утиялла пёркенсе пăспа май килнĕ таран ытларах сывлама тăрăшмалла. Ингаляци вăхăтёнче хытă тарлаттарать. Процедура хыççан тара шăлса илмелле, типё çи-пуç тăхăнса ыран çине ыртмалла. Курс – сываличчен.

СУХАНРАН – МАÇ

Сапанса ыраттарнă, пиçсе кайнă е тăм илнĕ ўте сиплеме сухан маçё хатёрлесен лайăх. Вĕтетнĕ вăтам сухана кăшт хёвелçаврăнăш çăвё янă çатма çинче ашаламалла та кёленче банкăна ямалла. Кăштах сивёнсен чĕрĕ çамарта шурри хушса пăтратмалла. Маçа сиенленнĕ ўте сёрмелле, бинтпа çыхмалла. Компреса çённипе кунне темиçе хут улăштармалла. Курс – 3-4 кун.

КУÇ АЙĖ ТĂРТАННĂ

Хупахан 1 чей кашăкё вĕтетнĕ типĕ тымарне тин вĕренĕ çур литр шыва ямалла, çёр қаça лартмалла, ирхине сăрăхтармалла. Шёвеке пёртан виçе пая уйăрса пёр кунра ёçсе ямалла. Курс – куç айё тартанма пăрахиччен.

Асанне çўнçи

ХУРАТУЛА АВĂРТСА

Юн тымарёсене тасатма, япаласен ылмашăнăвне лайăхлатма, сахăр шайне чакарма çак меслет пулăшать. Каçхине 1 апат кашăкё хура тул кёрпине кофе арманёпе çăнăх пуличчен вĕтетмелле, 1 стакан тураха е кефира яrsa сивĕтмеше лартмалла. Ирхине апатчен 30 минут маларах ёçмелле. Сиплев курсё – 14 кун.

ПĂРĂÇ ПАШАЛУ

Шанса пăсăлнинчен сипленме 1 чей кашăкё авăртнă хура пăрăса, 1 чей кашăкё çăнăха, 1 чей кашăкё пыла хутăштармалла. Лайăх çарса çўхе пашалу хатёрлемелле. Ана çёрлене хирёç ыратакан пыр çине хурса çам шарфпа çыхмалла. Компреса ирхине илмелле.

Тепёр рецепт: аш арманёпе хаяр хёрлĕ пăрăçан 10 хутаçне авăртмалла, 250 миллилитр олива çăвё тата 25 миллилитр тасатнă краçсин хушмалла. Лайăх пăтратмалла та 10 кун лартмалла. Çак хутăшпа çёрлене хирёç кăкăра сăтăрмалла, çам тутăрпа чёркемелле.

ХĂВĂРТ ХĂТАРАТЬ

Ангинăран пёр талăкрах хăтăлас тесен çак рецепта уса курма пулат.

Чĕрĕ хёрлĕ кăшмана вĕтĕ теркăпа хырмалла, 250 миллилитр кĕрекен стакана тултармалла. 9 процентлă апат уксусё 1 апат кашăкё хушмалла. Тĕттём ыранта 4 сехет лартмалла. Пăчартаса сĕткенне юхтармалла. Сĕткенле кашни 2,5 сехетре пыра чўхемелле.

АСАМЛĂ ХĂРПĂК

Сёлĕ хăрпăкĕн шёвеке чăннипех асамлă витём кўрет: иммунитета ўстерет, организм хўтлĕх хăватне вайлатать, самрăклатать. Ана ёçсе пурансан ўт тартанни иртет, шăк хăвалакан тытăм ёçĕ лайăхланать, юн пусамё, юри сахăр шайё йёркене кёреççĕ.

2 апат кашăкё шултра сёлĕ хăрпăкне дуршлага хурса юхакан шыв айёнче сумалла, тин вĕренĕ 1,5 стакан шыва яrsa 5 минут пёсёрмелле. Сулам çинчен илсен 10 минут лартмалла та сăрăхтармалла. Кунне 2 хут апатчен 20 минут маларах суршар стакан ёçмелле.

Сиплев курсё – 30 кун. 10 кун тăхтанă хççан тепёр курс ирттермелле.

КĂВАКАРЧĂН КУÇĖ

Кăвакарчăн куçё /незабудка/ ўпкешён питё усăллă. Сиплевре чечекёпе, тунипе, сулçипе усă кураççĕ. Вёсене ўсен-тăран чечекеларнă вăхăтра пухса хатёрлемелле.

Препарачёсем шыçса хирёçле, манкана сёмсетсе кăларакан, юн кайнине чаракан витёмпе палăрса тăраççĕ. Вёсемпе ўпке туберкулезё, вăрах бронхит, ўслĕк аптратсан сипленеççĕ.

2 чей кашăкё чёртавар тин вĕренĕ 1 стакан шыва ямалла, 4 сехетрен сăрăхтармалла. Кунне 3-4 хут 1-ер апат кашăкё ёçмелле. Курс – сываличчен.

Нина Ефимова 1979 сўлта Канашри медицина училищинчен вёренсе тухнă. Сывлăх сыхлавёнче ёçлеме пуçласанах самрăк специалист явплăхпа палăрнă, пёлёвне куллен ўстерсе пынă, сиплевре пуян опыт пухнă. Нина Николаевна, Канаш районёнчи Юмансартти фельдшер-акушер пункчён заведующийё пулнă май, ку тăрăхри çынсене медицина пулăшăвёпе вăхăтра тивёстерес тесе нумай тăрăшать.

О. РОМАНОВА сăнўкерчĕкё.

КИШЁРПЕ ПЫЛ ХУТĂШĖ

Хырамлăхпа вуник пумăклă пыршă язви аптратсан суршар килограмм теркăланă кишёр, аш арманёпе авăртнă асăрхан мăйăрĕ, пыл тата услам су кирлĕ.

Çăва ирёлтермелле, кишёр хушса пăтратмалла та сивĕтмелле. Пылпа мăйăр яrsa лайăх пăтратмалла. Кунне 3 хут апатчен сур сехет маларах 1-ер апат кашăкё сёмелле. Сиплев курсё – сываличчен.

Йўнёлле сыранма васкър!

**Хаçат-журнала
2015 сўлн
иккёмеш
сўрринче илсе
тăмашкăн**

**Февралён
1-мёшёнчен
пуçласа
мартан
31-
мёшёччен**

**иртнĕ сур сўлти
хаксемпе
сырантару иртет.
Çак тапхърта
"Хыпар"
Издательство
сурчён пур
кăларамне те
йўнёрех хакпа
сыранма пулат.**

Кăларамсем	Индекс	Почта уйрăмёсенче	«Чăваш пичет» киоскёсенче	«Советская Чувашия» киоскёсенче	Редакцире
Хыпар	54800	737,70	288	279	144
* Хыпар-эрнекун	78353	321,96	150	141	90
Çамрăксен хаçачё	54804	375,96	234	231	144
Чăваш хёрарамё	11515	340,44	222	213	141
Сывлăх	11524	215,4	114	111	81
Кил-сурт, хушма хуçалăх	54806	192,66	114	111	81
** Хресчен сасси	54838	280,92	168	162	114
Тăван Атăл	11529	319,08	252	246	198
Капкăн	24608	161,52	150	126	108
ЛИК	83429	140,36	120	120	100
Вести Чувашии	54807	310,92	192	186	144
Собрание законодательства ЧР	54847	743,58	660	660	570
Тантăш	54802	256,92	138	132	90
Самант	73208	181,02	162	156	120
Тетте	73771	143,52	114	111	90

*Июлён 1-мёшёнчен "Хыпар-шăматкун" хаçат "Хыпар-эрнекун" ятпа тухма пуçлат.

** "Хресчен сасси - Кил" иккёмеш сур сўлта уйрăмман пичетленмест. Малашне "Хресчен сасси" хаçат эрнере пёр хутчен 8 страницăпа вулакан патне ситĕ.

САПТАМĂК

кăнтăрла сёрле	18.02	19.02	20.02	21.02	22.02	23.02	24.02
-12	-12	-11	-6	+1	0	-1	-1
-15	-11	-2	-2	-3	-5	-5	

